

Śmiałki

(text: M. Surowiński, photo: A. Surowińska)

W ogrodnictwie ozdobnym wykorzystywane są dwa gatunki – **Deschampsia caespitosa** (śmiałek darniowy) i **Deschampsia flexuosa** (śmiałek pogięty). Wizualnie zupełnie niepodobne, większe znaczenie ma ten pierwszy, choć i ten drugi zasługuje na więcej uwagi. To niedoceniane składniki naszej flory, warte nie tylko przeniesienia do naszych ogrodów ale także podziwiania w naturalnym środowisku. Nie są roślinami rzadkimi, więc bez większych problemów można osiągnąć sukces 😊.

Deschampsia caespitosa

Deschampsia caespitosa

Śmiałek darniowy jest rośliną dość znaną, ale chyba pomijaną. Tymczasem jego okrągławe kępy to piękny składnik kompozycji ogrodowych w każdym stadium rozwoju.

Moim zdaniem powinien być podstawową trawą każdej kompozycji trawiastej. Przemawia za tym wiele argumentów, zarówno biologicznych jak i estetycznych. Jest żywotny, kępowy, szybko rośnie, wczesnie rozpoczyna wzrost i długo utrzymuje zieleni liści. Jest całkowicie mrozoodporny. Kwitnie niezwykle atrakcyjnie, tworząc chmurę otaczającą kępę w różnych odcieniach zieleni, żółci, brązu. Niespecjalnie wczesnie – bo gdzieś od czerwca. Jest niesamowicie plastyczny w dopasowywaniu się do środowiska. Toleruje zarówno suszę jak i nadmierne uwilgocenie, pełne słońce i stanowiska zacienione, gleby ubogie i zasobne, kwaśne i zasadowe.

„Modne” zarówno w Polsce jak i za granicą duże trawy, np. miskanty czy prosa, to trawy późno atrakcyjne i z tego powodu nie powinny występować na pierwszym planie rabat. Za to śmiałki idealnie sprawdzą się w tej roli. Z racji cienioznośności, wysokie odmiany mogą rosnąć pomiędzy wysokimi późnymi trawami, a niższe na pierwszym planie. Oczywiście, to nie jedyny sposób na wykorzystanie tej rośliny. Mogą rosnąć na skalnikach – zwłaszcza w „tylnich” cieniowych partiach, na które zwykle brak pomysłu, a także w miejscach trwale zawilgoconych, np. przy oczkach czy strumieniach. Znoszą cień, więc świetnie sprawdzą się jako dywan pod drzewami czy krzewami. Oczywiście mogą też być roślinami solitierowymi.

Śmiałka bez trudu można wykopać na wilgotniejszej łące czy w lesie i nie ma potrzeby kupowania jego sadzonek. Jeśli chcemy osiągnąć ciekawsze efekty to warto sięgnąć po wyselekcjonowane odmiany. Różnią się głównie wysokością, terminem i kolorystyką kwiatostanu - umiejętnie je komponując można uzyskać wielobarwny dywan o zróżnicowanej wysokości.

Deschampsia caespitosa 'Fairy's Joke'

W zasadzie wszystkie odmiany zaczynają kwitnienie w kolorystyce zielonkawo-srebrnej, później różnie się przebarwiają. **'Bronzeschleier'** przechodzi w brązową kolorystykę, jest dość duża - może osiągnąć nawet 1,5 m. **'Fairy's Joke'** można traktować jako ciekawostkę, bo jest "żyworodna". Niemniej jej ciężkie, opadające pod swoim ciężarem kwiatostany mają swój urok.

Deschampsia caespitosa 'Northern Lights'

Deschampsia caespitosa 'Schottland'

Deschampsia caespitosa 'Tauträger'

Trzy kolejne kultywary szybko przyjmują złotawą kolorystykę: **'Goldgehänge'** i **'Goldschleier'** wysokościowo są zbliżone - osiągają ok. 1,2 m, natomiast ta druga wyróżnia się wczesnym kwitnieniem. **'Goldtau'** jest od nich niższa, nie dorasta do 1 m. **'Northern Lights'** to ewenement wśród śmiełków bo ma paskowane liście. Mały, nieco delikatniejszy i wolniej przyrastający.

Poniższe trzy odmiany dość długo utrzymują zielonkawą kolorystykę kwiatostanu: **'Schottland'** – chyba najładniejsza, o bardzo ciemnozielonych liściach i wczesnym kwitnieniu. **'Tardiflora'** kwitnie późno i jest wyższa niż **'Tauträger'**, która zaczyna kwitnienie w prawie niebieskawej kolorystyce.

Śmiałek pogięty w „zielonym wydaniu” bywa stosowany w ilościach śladowych. Szkoda, bo jego krótkie liście przyozdabia chmura kwiatostanów o wiele bardziej atrakcyjnych niż wizualnie zbliżone kostrzewy. Warto wziąć go po uwagę planując nasadzenia z kostrzew – może je wzbogacić lub zastąpić.

Częściej wykorzystuje się jego żółtolistną odmianę 'Aurea', która bywa sprzedawana jako **Festuca glauca 'Golden Toupee'**. Kolorystycznie istotnie niewiele odbiegają od siebie, natomiast dotknięcie liści wykazuje znaczną różnicę. Liście śmiałka są miękkie a kostrzewy sztywne. Roślina jest odporna na suszę i znosi półcień, choć w pełnym słońcu o wiele obficie kwitnie.

Deschampsia flexuosa 'Aurea'

Deschampsia caespitosa 'Goldtau'

Nie wyczerpałem oczywiście tematu...

Zainteresowanych pogłębieniem wiedzy o tej grupie roślin zapraszam do odwiedzenia **encyklopedii traw ozdobnych**